

På betupptagning i Skåne

När sommaren 1950 började lida mot sitt slut, var vi tre pojkar här på Sollerön som ville ut och se oss om. Läget ute i stora världen hade nu så smått börjat bli normalt efter kriget. Ingen av oss hade, om man undantar rekryten och beredskapen, sett så mycket av vårt fosterland. Körkort hade ingen av oss, och bilen var då bara en önskedröm. Vad var då naturligare än att man började tänka sig att ut och åka tåg. I annons i Mora Tidning sökte Arbetsförmedlingen efter folk som var villiga att åka till Skåne och dra betor. Från Sollerön hade vi endast erfarenhet av hur man tog upp rovor, men det skulle senare visa sig ha en viss likhet. Eftersom vi var vana vid både skogs- och jordbruksarbete var det ingen av oss som var rädd att prova. En dag åkte vi till Mora och stegade in på Förmedlingen för att höra vad de hade att bjuda på. Vi blev erbjudna att åka till Malmö-trakten, och eftersom vi fick fri resa ner slog vi till. Hemresan skulle vi också få om vi så att säga gjorde rätt för oss. Någon dag senare klev vi på tåget i Mora för färd mot Malmö. Under tågresan träffade vi flera äventyrare som var ute i samma ärende. Det var folk långt norrifrån, finnar från öst och skottar från väst, kort sagt en brokig skara. När vi klev av tåget i Malmö hade vi tolv kilometer kvar till slutmålet som var Torups slott. Med en vänlig taxichaufförs hjälp var vi snart framme och installerade för den första natten. Ett nedlagt mejeri på godset hade blivit ombyggt till bostäder. Det skulle i ett par månaders tid bli vårt hem. I bottenvåningen fanns kök och matsal. Där talades danska, småländska, finska och framför allt soldmål. Efter att ha vilat

Masjerk Albin på den skånska slätten.

ut var det dags för oss att träffa den som var förman för godset. En stor ladugård hörde till detta gods, och den som basade där bar den för oss ovanliga titeln lagårdsfogde. Det var han som visade oss hur vi skulle bära oss åt. Efter att ha fått en så kallad betgrep, var det dags att börja dra opp betor i strängar. Sedan var det blastens tur, som skåningen säger ”nacka” av blasten. Detta skedde med en stor betkniv, och det var i detta moment som man skulle träna opp sig för att bli skicklig. Det gick riktigt bra för oss, och trots hastigheten på betkniven klarade vi våra fingrar.

Hur många hundra hektar jord som hörde till detta gods kan jag nu inte minnas, men för oss som var vana vid de små tegarna på Sollerön, var det som att komma upp på Siljan. Vi hade visst för sträckmetern, så det gällde att ligga i om det skulle bli några pengar. Till detta gods hörde också en vacker bokskog, som var ett kärt tillhåll för Malmö-borna på sommaren.

En episod värd att minnas inträffade en dag när vi låg på knä i den skånska myllan. Lagårdsfogden kom på besök för att se hur det gick

med betupptagningen. Eftersom ingen av oss var blyg, utan berättade om vårt Dalarna och våra seder, blev samtalet långt. I närheten av oss arbetade en skånska, och när fogden gått sporde hon om vi kände lagårdsfogden. — Hur så? frågade vi. — Jo, ni sa ju du åt honom. Det var inte vanligt där nere. Hoppas att det nu blivit ändring på det.

När vi hade blivit lite hemtama började vi höra oss för om att få se på slottet. En söndagsmorgon när vi tagit på oss finaste stassen blev vi vänligt mottagna av slottsfrun. För att skona de fina golven fick vi ta av oss skorna. Sedan berättade grevinnan om slottet och visade oss vackra målningar, gobelänger, silver och svärd, minnen från en svunnen storhetstid. Med förtjusning berättade hon att Gustav V ofta besökt slottet på sina jakturer.

Med cykelns hjälp gick det bra att ta sig till Malmö för att se vad som fanns i nöjesväg. ”I dansens virvlar jag finner henne ej” heter det ju i dikten, men vi försökte i alla fall. Vi fick också se hur Malmö FF spelade fotboll mot GAIS. Mot slutet av vistelsen i Torup började vi fundera på om vi, när vi nu ändå var så långt söderut, skulle göra en avstickare till vårt grannland i söder. Sedan vi beställt rum på hotell i Köpenhamn gav vi oss iväg för att se på Danmark. Vi ville se på deras berömda Tivoli, men eftersom hösten var kommen, hade en del av deras attraktioner slagit igen. För oss återstod då bara det ökända Nyhavn. Vi hade blivit varnade, och vi skulle vara på vår vakt. Eftersom Mas Kalle var störst och hade de längsta armarna fick han gå först. Jag som var sämst på att springa fick gå i mitten, och Bråmå Albin, den kraftigaste av oss, fick ta kön. Vi stegade in på ett ställe där man med viss svårighet fick fram de läskedrycker vi beställt. Inte såg vi någon som ville oss illa. Fattas bara. Vem skulle ha något emot tre nyktra soldbyggare?

Vistelsen på Torup började nu lida mot sitt slut, och betorna var färdiga för sockerbruken. Vi fick våra biljetter för hemresan och hälsades välkomna åter. Två av oss kom också tillbaka nästa år.

Masjerk Albin